

Bársony József És Bársony Józsefné Egy Kiránduláson

A második férjemmel, Bársony Józseffel meg barátokkal vagyok a képen. A második férjem, Bársony József fiatal, nőtlen ember volt. Ebben az időben nagyon sok nőszülni akaró férfi és nagyon sok férjhez menni akaró nő volt, mivel nagyon sok veszítette el a deportálásban a férjét vagy a feleségét. De én nem akartam olyan emberhez menni, akinek felesége volt meg gyereke, mert nem akartam, hogy örökké azt halljam, hogy milyen volt a felesége, milyen volt a gyereke, vagy a gyereket neveljem olyan rosszul, ahogy engem neveltek, mert engem sem az édesanyám nevelt fel. Volt kérőm több, de azért választottam azt, akit választottam, mert soha nem volt felesége, soha nem volt gyereke, és nem is vágyott gyerek után. A második férjembe sem voltam szerelmes, egyáltalán. Ő a maga módján szeretett, elvett feleségül, de azért élte külön a maga életét, ami engem nem is zavart. A férjem szeretett szórakozni. Én inkább hajlamosabb voltam a visszautazásra, és nagyon jó volt, hogy ő ki tudott ragadni ebből a rossz hangulatból. Mentem vele mindig, mert nélkülem nem ment soha. Mindenhol ismerték. A Moulin Rouge-ban ott állt kint a tömeg, nem tudtak bemenni, és ha minket meglátott a portás, már intett. Minden műsort végig kellett nézmem, ha tetszett, ha nem. A második férjem is zsidó volt, de kitért, mert azt hitte, hogy akkor segít magán, és nem viszik el. Ugyanúgy elvitték, mintha nem tért volna ki. Ő az édesanyját veszítette el, mert Pesten laktak, és a gettóba kerültek. Az anyja végigélte azt, hogy a gettóban voltak, de amikor hazament a saját lakásukba, nem volt ablak, megfázott, tüdőgyulladást kapott és meghalt. Mire a fia hazament, addigra az anyja már nem élt. Volt egy bátyja, 1901-es. Amikor összeházasodtunk, mondta, hogy térjek ki. Azt mondtam: 'Végigcsináltam az egész deportálást, elvesztettem az egész családomat, egymagam jöttem haza, gondolod, hogy most fogok kitérni? Eszem ágában sincs.' Csak polgárilag esküdtünk, nem templomban. Megkérdezték, hogy reverzalist kötünk-e [Reverzális -- a házaspár felek megegyeznek abban, hogy születendő gyermekük melyik szülő vallását kövesse. -- A szerk.]. Nem kötöttünk. Eszemben sem volt, hogy gyereket szüljek, pedig fiatal voltam, csak nem akartam. Azonkívül a férjem sem volt olyan, akiről el tudtam volna képzelni, hogy gyereket neveljen. Az én férjem nem akart Kispesten lakni, egy évig

laktunk csak itt. Keserves egy évig tartott, amíg hirdettem, és nagy nehezen elcseréltem a lakást. Az jobban járt, aki velem cserélt, mert én egy másfélszobás lakást cseréltem a hetedik kerület, Dembinszky utcában, nagyon kellett költeni ahhoz, hogy lakni lehessen benne. Nem akartam elköltözni, annyi minden kötött ahhoz a környékhez? Aztán arra gondoltam, hogy talán jobb is, mert az emlékeimtől könnyebben szabadulok, ha nem maradok Kispesten. De ma már tudom, hogy az ember önmagától nem tud megszabadulni, az emlékeit viszi magával. Én csak annyit tudok, hogy nincs a napnak olyan perce, hogy ne legyenek eszemben a családtagjaim, mindazok, akik voltak, akik elmentek mellőlem, legfőképpen a gyerekem, aki hetven éves lenne, ha élne, de az ő kis élete tizenöt évig tartott összesen. Amikor a férjemmel összekerültem, taxitulajdonos volt. Akkor örökölni lehetett a taxiengedélyt a szülőktől, és az ő apjának volt három gyereke és három engedélye. Mindegyik gyerek kapott egy engedélyt. A férjem bérelte a bátyja engedélyét, bérelte a nővére engedélyét, és így futott neki három kocsija. Panasza nem volt ok, anyagiakban nem volt hiányom semmi. Viszont hamarosan a taxijai miatt osztályidegen lett. Mivel nem adta be a kocsijait a szövetkezetbe, hamarabb vették el az engedélyét is, és csak nagy keservesen tudott elhelyezkedni, mint taxisofőr [lásd: államosítás Magyarországon]. 1956-ban [lásd: 1956-os forradalom] mi nem vettünk részt semmiben, de a férjemet elküldte az igazgatója; már hamarabb elküldte volna, mert mindig kifogásolta a főnököt. Az igazgató elővett néhány embert, akik tényleg csináltak valamit, és azt mondta, hogy ha a Bársony ellen felszólalsz, ezt mondod, meg azt írod, akkor megtarthatod a munkahelyedet. Úgyhogy a forradalom után elvették az engedélyét. Először nem tudott elhelyezkedni csak kocsimosónak. Ez nagyon nehéz volt, mert mindenféle gáz, benzingőz, kipufogógáz volt ott. Hazajött, azt mondta, hogy nem megy többet. Azt mondtam neki: 'Hogyha nem mész többet dolgozni, akkor azt fogják mondani a jóakaróid, hogy nem akarsz dolgozni ennek a rendszernek. Muszáj dolgoznod, ha tetszik, ha nem. De az nem kötelességed, hogy oda menj be, ahol a legrosszabbul érzed magad. Ott dolgozz, ahol friss levegőt kapsz és kész.' Nagy keservesen elment dolgozni, nem lett semmi baja. Aztán jött egy engedékenyebb időszak, vissza lehetett szerezni az engedélyt, és teherautó-sofőr lett, tehertaxis. Szeretett dolgozni, csak azt bánta, hogy miért nem ment hamarabb teherautóra. Mennyivel többet keresett volna. A lényeg az, hogy ügyes ember volt. Mindenhol feltalálta magát. Nekem valóban nem kellett volna dolgoznom mellette, mert megkereste azt, ami kell. Én 1953-ig otthon voltam. Nem akarta a férjem, hogy dolgozzak, de én mondtam neki, hogy azt akarom, hogy legyen majd saját nyugdíjam. Nem érdekelt egyáltalán, hogy mit csinálok, vagy mennyit fizetnek. Elmentem a Hegedű utcai szövetkezetbe, egész közel volt a lakáshoz. Ledolgoztam tíz évet. Játékokat csináltunk, műanyag játékokat és szőnyegeket, meg festőhengert is vágtunk. Azután is mentem dolgozni, amikor már nyugdíjas voltam [1963-ban ment nyugdíjba. -- A szerk.], mert akkor volt egy olyan lehetőségem, hogy egy kötődét vezethettem a Kecskeméti utcában, a Reitter kötődét. A tulajdonosok is zsidók voltak, de olyanok, akik nem tartották a vallást. Azt mondták, hogy nem kell tennem semmit, csak a meglévő holmikat eladni. Társbérlet volt az üzlet, volt egy ruhavarró, egy férfi, aki női ruhákat varrt, blúzokat, és árulta közben ezeknek a kötöttárúját. Megosztottak a kirakaton, és megosztottak az üzleten. Akkor jött divatban a twistpulóver. Én üzletasszony voltam, tudtam, hogy valamit csinálni kell, meg kell fogni, ami adódik. Gondoltam, hogy nem ülök ölbe tett kézzel, és várom a vevőket, amikor a kutyának sem kell az, ami van. Megvettem a fonalat, megkötöttem, összeállítottam, eladtam, és ez így ment szünet nélkül. Közben vásároltak mást is. Nagyon jól ment az üzlet. Egészen hatvanéves koromig ott voltam. A háború után, hiába volt a férjem kitérve, tartottuk a vallást. Hitközségi adót fizettünk, templomba jártunk, a Bethlen téri templomban megvolt a helyünk. Ezt 1956 alatt sem titkoltuk. A férjemet, amikor meghalt, rendes zsidó szertartással temettettem el a rákoskeresztúri temetőben.